

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219322
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8117219322.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Viery Zolákovej, v právnej veci žalobkyne: K.. U. Q., C.. L., W.. XX.XX.XXXX, V. X, XXX XX T., právne zastúpenej JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 37941623, proti žalovanému: Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica, odštepny závod Košice, Ďumbierska 14, 041 59 Košice, IČO: 36 022 047, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobkyne aj žalovaného proti rozsudku Okresnému súdu Prešov, č. k. 20C/20/2017-615 zo dňa 24.09.2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 20C/20/2018-685 zo dňa 15.05.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok vo veci samej.

Odmieťa odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Mení rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vo výške 100 % z prisúdenej istiny.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 % z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 5302,49 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5302,49 eura od 10.10.2017 do zaplatenia a to všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

III. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 21,02 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 13.429,01 eura. Svoju žalobu odôvodnila tým, že je vlastníčkou nehnuteľnosti parc. V.-X. Č.. XXX/X - orná pôda o výmere 299 m², zapísanej na LV č. XXXXX, kat. úz. T., v podiele 1/1, parc. V.-X. Č.. XXX - orná pôda o výmere 235 m², zapísanej na

LV č. XXXXX, kat. úz. T., vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 2/4, parc. V.-X. Č.. XXX - orná pôda o výmere 188 m², zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. L., v podiele 1/1 a parc. V.-X. Č.. XXX/X - vodné plochy o výmere 33 m², zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. L., vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/2, (ďalej aj ako „pozemky“) ktoré o.i. nadobudla na základe darovacej zmluvy od svojho starého otca K. H., W.. XX.XX.XXXX, T. XX, XXX XX T. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností o.i. k pozemkom bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Prešov, katastrálny odbor, č. U. XXXX/XXXX z 11.08.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť toho istého dňa (t.j. 11.08.2015). Na Okresnom súde Prešov bolo pod sp. zn. 12 C 79/2011 vedené konanie medzi stranami o vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie parc. V.-X. Č.. XXX/X - orná pôda o výmere 299 m², zapísanej na LV č. XXXXX, kat. úz. T. a parc. V.-X. Č.. XXX - orná pôda o výmere 235 m², zapísanej na LV č. XXXXX, kat. úz. T.Š., na ktorých sa nachádza umelé koryto rieky L., a to za obdobie od 06.03.2013 do 04.02.2014. Okresný súd Prešov vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 12 C 79/2011 z 18.03.2014, a to tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie za neoprávnené užívanie vyššie uvedených nehnuteľností. Na Okresnom súde Košice I bolo pod sp. zn. 36 C 45/2008 vedené konanie medzi stranami o vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie parc. V.-X. Č.. XXX - orná pôda o výmere 165 m², zapísanej na LV č. XXX, kat. úz. L., na ktorej sa nachádza umelý vodný tok H., a to za obdobie rokov 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 a od 16.01.2012 do 16.01.2014. Okresný súd Košice I vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 36 C 45/2008 z 01.04.2014, a to tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie za neoprávnené užívanie vyššie uvedených pozemkov vo vlastníctve žalobcu, na ktorých sa nachádza umelé koryto rieky L. a umelý vodný tok H. v správe žalovaného. Touto žalobou sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného za užívanie nehnuteľností v jej vlastníctve, za iné - pokračujúce obdobie. Žalobkyňa bola v žalovanom období od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane) vlastníčkou nehnuteľností parc. V.-X. č. XXX/X, kat. úz. T. a parc. V.-X. Č.. XXX, kat. úz. T.Š., v podiele 2/4. Na nehnuteľnostiach sa nachádza koryto rieky L., ktoré je v zmysle rozhodnutia Krajského úradu životného prostredia v Prešove, odbor kvality životného prostredia, č. XXXX/XXXX-XXXX/BE z 10.05.2012, umelým korytom. Správcom umelého koryta rieky L. je žalovaný, pričom užíva tieto pozemky žalobkyne bez právneho dôvodu - bez toho, aby mal so žalobkyňou uzatvorenú nájomnú zmluvu, čím sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacuje. Znalecký ústav M. G. U. V., L. S., U. G. Č.. X, XXX XX V. (ďalej aj ako „Znalecký ústav“) súkromným znaleckým posudkom č. XX zo dňa 06.07.2016, stanovil VŠH nájmu predmetných pozemkov, nachádzajúcich sa v kat. úz. T., a to: v roku 2015 vo výške 10,857 eura/m²/pozemok/rok v roku 2016 vo výške 10,825 eura/m²/pozemok/rok. Žalobkyňa tak má voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie pozemkov, nachádzajúcich sa v kat. úz. T., za žalované obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane) (t.j. za 731 dní). Bezdôvodné obohatenie za neoprávnené užívanie pozemkov, nachádzajúcich sa v kat. úz. T., na ktorých sa nachádza umelé koryto rieky L., za žalované obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane), predstavuje spolu sumu vo výške 9.022,46 eura. Žalobkyňa bola v žalovanom období od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane) vlastníčkou nehnuteľností parc. V.-X. Č.. XXX, kat. úz. L., v podiele 1/1 a parc. V.-X. Č.. XXX/X, kat. úz. L., v podiele 1. Na parc. V.-X. Č.. XXX sa nachádza koryto toku H., ktoré je v zmysle rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia v Prešove č. j. X/XXXX/XXXX-XXX/VK z 19.10.2011, umelým vodným tokom a na parc. V.-X. Č.. XXX/X sa nachádza koryto toku H., ktoré je v zmysle rozhodnutia Okresného úradu Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, č. I.-T.-I.-XXXX/XXXXXX-XX/UM zo 04.07.2016, upraveným vodným tokom. Správcom umelého vodného toku H. je žalovaný, pričom užíva tieto pozemky žalobkyne bez právneho dôvodu - bez toho, aby mal so žalobkyňou uzatvorenú nájomnú zmluvu, čím sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacuje. Znalecký ústav súkromným znaleckým posudkom č. XX zo dňa 06.07.2016, stanovil VŠH nájmu pozemku - parc. V.-X. Č.. XXX o výmere 188 m², kat. úz. L., takto: v roku 2015 vo výške 10,857 eura/m²/pozemok/rok v roku 2016 vo výške 10,825 eura/m²/pozemok/rok. Znalecký ústav súkromným znaleckým posudkom č. XX zo dňa 25.05.2017, stanovil VŠH nájmu pozemku - parc. V.-X. Č.. XXX/X o výmere 33 m², kat. úz. L., takto: v roku 2015 vo výške 10,16 eura/m²/pozemok/rok v roku 2016 vo výške 10,13 eura/m²/pozemok/rok v roku 2017 vo výške 10,08 eura/m²/pozemok/rok. Žalobkyňa tak má voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie pozemkov, nachádzajúcich sa v kat. úz. L., za žalované obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane) (t.j. za 731 dní). Bezdôvodné obohatenie za neoprávnené užívanie pozemkov, nachádzajúcich sa v kat. úz. L., za žalované obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane), predstavuje spolu sumu vo výške 4.406,55 eura. Podľa záverov súdnej praxe, v prípade užívania cudzej nehnuteľnosti bez platnej nájomnej zmluvy spočíva bezdôvodné obohatenie užívateľa v tom, že vykonával právo nájmu cudzej veci. Výška náhrady sa pre tento prípad odvodzuje od prospechu, ktorý získal plnením bez právneho dôvodu účastník, majúci

za povinnosť majetkový prospech vydať. Žalobca na podporu ním uplatneného nároku poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho súdu ČR, ako aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.01.2013.

3. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe nesúhlasil so závermi znaleckého posudku znaleckého posudku. Uviedol, že v znaleckom posudku posudzované pozemky majú charakter ornej pôdy, ktorá je súčasťou vodného toku a ostatné pozemky, ktoré boli znalcom porovnávané majú charakter prevažne zastavaných plôch, na ktorých sa nachádzajú diaľničné privádzače, parkovacie plochy a cesty resp. pozemky pod križovatkami. Ceny pozemkov pod vodohospodárskymi stavbami však nemajú na trhu vytvorenú trhovú hodnotu, nakoľko sa jedná o špecifické pozemky, kde pri určení ceny je potrebné zohľadniť viacero faktorov. Takéto pozemky sú v teréne súčasťou vodného toku, tvoria dno a svahy koryta vodného toku, môžu byť zaplavované, pričom tieto pozemky majú iba veľmi malé, resp. žiadne využitie a nespádajú do rámca bežného užívania nehnuteľností. Výpočet všeobecnej hodnoty nájmu za predmetné pozemky, stanovený porovnaním výšky nájmu na základe žalobcom predložených jednotlivých nájomných zmlúv a ostatných dokladov, nie je vhodný z dôvodu nejednoznačnosti a spornosti predložených dokladov. Znalec si mal z dôvodu zachovania objektívnosti a nezávislosti zabezpečiť potrebné materiály k vypracovaniu znaleckého posudku nezávisle a výlučne vlastným úsilím z dostupných zdrojov a nie od objednávateľa - žalobcu. Znalec si mal z dôvodu zachovania objektívnosti a nezávislosti zabezpečiť potrebné materiály k vypracovaniu znaleckého posudku nezávisle a výlučne vlastným úsilím z dostupných zdrojov a nie od objednávateľa - žalobcu. Žalovaný v priebehu rokov 2013 - 2016 uzatvoril niekoľko nájomných zmlúv práve z dôvodu zmluvného riešenia užívania pozemkov zabratých na úpravu vodných tokov v k.ú. T., kde sa cena nájmu pohybuje v rozmedzí od 0,40 eura/m²/rok až po 1,008 eura/m²/rok. Uvedené zmluvy sú zverejnené v centrálnom registri zmlúv a teda voľne dostupné verejnosti aj znalcom. Znalecký ústav však použil iba podklady, ktoré mu poskytol žalobca, a ktoré navyše nekorešponujú s obvyklou cenou nájmu za porovnateľné pozemky, ktoré sú svojim charakterom súčasťou vodného toku. Pred Okresným súdom Prešov v skutkovo totožných veciach, kde navyše žalobca sám vystupoval ako strana v konaní, prebiehalo vo vzťahu k žalovanému v nedávnej minulosti niekoľko konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia v súvislosti s bez zmluvným užívaním pozemkov v danom katastrálnom území žalovaným, napr. pod sp. zn.: 36C/45/2008 a 12C/79/2011. V konaní vedenom pod sp. zn. 12C/79/2011 bola na základe znaleckého posudku č. XXX/XXXX K.. H. V. stanovená všeobecná hodnota ročného nájmu vo výške 1,008 eura/m²/rok. Z takto ustáleného ročného nájmu vychádzal potom aj súd vo svojich rozhodnutiach pri vyčíslení celkovej výšky bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov žalovaným v predmetnom katastrálnom území. Rozdiel vo výške nájmu pozemkov v katastrálnom území T. stanovený dvoma nezávislými znalcami rovnakou metódou (porovnávacou) predstavuje čiastku až 9,862 eura/m²/rok, čo žalovaný považuje za neprimeranú disproporciu vo výške ceny nájmu. Ďalej uviedol, že znalec K.. H. L., Z.. znaleckým posudkom č. X/XXXX zo dňa 18.01.2017 stanovil všeobecnú hodnotu nájmu nehnuteľnosti za obdobie rokov 2014-2016 vo výške 4,285 eura/m²/rok a znalec K.. R. Y. v znaleckom posudku č. XXX/XXXX zo dňa 04.10.2017 stanovil všeobecnú hodnotu nájmu nehnuteľnosti za rok 2017 vo výške 3,87 eura/m²/rok. Nakoniec žalovaný navrhol pokiaľ ide o náhradu trov konania, aby súd aplikoval ustanovenie § 257 CSP.

4. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 451 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z, keď mal za to, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností parc. V.-X. Č.. XXX/X, kat. úz. T. o výmere 299 m², parc. V.-X. č. XXX, kat. úz. T. o výmere 117,5 m² za obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane) a parc. V. - X. Č.. XXX o výmere 188 m², parc. V.-X. Č.. XXX/X o výmere 16,50 m² za obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane). Medzi stranami nebolo sporné, že na nehnuteľnostiach parc. V.-X. Č.. XXX/X, kat. úz. T. o výmere 299 m², parc. V.-X. Č.. XXX, kat. úz. T. o výmere 117,5 m² sa nachádza koryto rieky L., ktoré je v zmysle rozhodnutia Krajského úradu životného prostredia v Prešove, odbor kvality životného prostredia, č. XXXX/XXXX-XXXX/BE z 10.05.2012, umelým korytom. Správcom umelého koryta rieky L. je žalovaný. Taktiež nebolo sporné, že na parc. V.-X. Č.. XXX sa nachádza koryto toku H., ktoré je v zmysle rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia v Prešove č. j. X/XXXX/XXXXX-XXX/VK z 19.10.2011, umelým vodným tokom a na parc. V.-X. Č.. XXX/X sa nachádza koryto toku H., ktoré je v zmysle rozhodnutia Okresného úradu Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, č. I.-T.-I.-XXXX/XXXXXX-XX/UM zo 04.07.2016, upraveným vodným tokom. Správcom umelého vodného toku H. je žalovaný. Nakoľko žalovaný vyššie uvedené pozemky žalobkyne užíva bez právneho dôvodu - bez toho, aby mal so žalobkyňou uzatvorenú nájomnú zmluvu, žalovaný sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacuje.

5. Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia tak žalobca v konaní predložil znalecký posudok vypracovaný Technickou univerzitou v Košiciach. Znalecký ústav stanovil všeobecnú hodnotu nájmu pozemkov porovnávacou metódou za rok 2015 vo výške 10,857 eura/m² a za roku 2016 vo výške 10,825 eura/m². Taktiež predložil znalecký posudok č. X, vypracovaný znalcom K.. X. I., Z..., ktorý stanovil hodnotu nájmu parc. č. XXX/X E. Č.. XXX za rok 2015 vo výške 9,04 eura/m², za rok 2016 vo výške 9,01 eura/m², za rok 2017 vo výške 8,96 eura/m². Za parc. XXX E. Č.. XXX/X za rok 2015 vo výške 9,15 eura/m², za rok 2016 vo výške 9,12 eura/m² a za rok 2017 vo výške 9,07 eura/m². Žalovaný predložil znalecké posudky č. X/XXXX zo dňa 18.01.2016, vypracovaný znalcom K.. H. L., Z..., kde bola na základe porovnávacej metódy stanovená priemerná nájomná hodnota za roky 2014 a 2015 vo výške 4,28 eura/m². Taktiež predložil znalecký posudok č. XXX/XXXX zo dňa 04.10.2017, vypracovaný znalcom K.. R. Y., na stanovenie všeobecnej hodnoty a nájmu pozemkov - okrem iných aj parcely V. X. Č.. XXX, kde bola na základe porovnávacej metódy stanovená hodnota nájmu za rok 2017 vo výške 3,87 eura/m².

6. Súd prvej inštancie po preskúmaní vyššie uvedených posudkov a nájomných zmlúv vychádzal z hodnoty nájmu 4,285 eura/m² za roky 2015 a 2016 a za rok 2017 vo výške 3,87 eura/m², keďže v tejto časti bolo výška nájmu a teda aj bezdôvodného obohatenia medzi stranami nesporná. Súd má za to, že v prevyšujúcej časti žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno. Pokiaľ ide o znalecký posudok vypracovaný Technickou univerzitou v Košiciach tak tento je podľa názoru súdu neobjektívny. Znalecký ústav pri jeho vypracovaní vychádzal iba zo zmlúv predložených žalobkyňou. Pri vypracovaní znaleckého posudku si mal znalecký ústav zabezpečiť potrebné materiály aj vlastným úsilím z dostupných zdrojov a nie len od objednávateľa. Je nepochybné, že ak by znalecký ústav vychádzal napríklad aj z nájomných zmlúv, ktoré sú zverejnené v centrálnom registri zmlúv, ktoré žalovaný v priebehu rokov 2013 - 2016 uzatvoril, kde sa cena nájmu pohybuje v rozmedzí od 0,40 eura/m²/rok až po 1,008 eura/m²/rok, tak by výsledná suma bola nižšia. Vyššie uvedené sa vzťahuje aj na znalecký posudok č. X, vypracovaný znalcom K.. X. I., Z... Navyše pozemky, ktoré boli znalcami porovnávané majú charakter prevažne zastavaných plôch, na ktorých sa nachádzajú diaľničné privádzače, parkovacie plochy, cesty resp. pozemky pod križovatkami, zariadenia komunikačnej siete, pričom využitie a hodnota týchto pozemkov je nepochybne vyššia ako využitie a hodnota pozemkov, na ktorých sa nachádza vodná stavba (umelé koryto). Ak by však aj táto stavba neexistovala, stále sa bude na týchto pozemkoch nachádzať vodný tok, čo má nepochybne vplyv na stanovenie hodnoty pozemku a možnosti jeho využitia. Nakoniec je potrebné dodať, že právnomu predchodcovi žalobkyne bolo za obdobie od 06.03.2013 do 04.02.2014 právoplatné priznané bezdôvodné obohatenie za užívanie sporných nehnuteľností vo výške 1,24 eura/m² za rok, pričom táto suma je zjavne nižšia ako v žalobkyňou predložených znaleckých posudkoch.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie vychádza z hodnoty nájmu z hodnoty nájmu 4,285 eura/m² za roky 2015 a 2016 a za rok 2017 vo výške 3,87 eura/m², a preto pokiaľ ide o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností parc. V.-X. Č.. XXX/X, kat. úz. T. o výmere 299 m², parc. V.-X. Č.. XXX, kat. úz. T. o výmere 117,5 m², spolu 416,5 m² za obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane), t.j. za 731 dní, súd priznal žalobcovi nárok vo výške 3.469,16 eura a parc. XXX o výmere 188 m² a č. XXX/X o výmere 16,50 m² za obdobie od 11.08.2015 (vrátane) do 10.08.2017 (vrátane), t.j. 731 dní, nárok vo výške 1.833,33 eura, spolu 5.302,49 eura. Súd preto zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 5302,49 eura a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

8. Dlh, vzniknutý bezdôvodným obohatením je dlhom, ktorého zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu, alebo nevyplýva z dohody účastníkov, a preto je dlžníkom, v tomto prípade žalovaný, podľa § 563 OZ povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia súd považoval doručenie žaloby žalovanému, a preto sa nasledujúci deň dostal žalovaný do omeškania. Súd preto zaviazal žalovaného na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.302,49 eura od 10.10.2017 až do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

9. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods.2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobkyňa bola úspešná v časti zaplatenia sumy 5.302,49 eura zo sumy 13.429,01 eura, t.j. v rozsahu 39,49 % a žalovaný vo zvyšných 60,51 %. Úspech žalovaného, ktorý prevyšuje úspech žalobkyne, je 21,02 %. Súd preto priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania

v rozsahu 21,02 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania nebola žalobkyňou tvrdená a v zmysle § 257 CSP ani zo spisu nevyplývala.

10. Žalovaný v konaní namietal aktívnu a pasívnu vecnú legitímáciu strán. K tomu súd prvej inštancie uvádza, že súdy sa už v konaní 12C/79/2011 a 36C/45/2008 zaoberali aktívnou a pasívnou vecnou legitímáciou právneho predchodcu žalobkyne a žalovaného, kde zhodne dospeli k záveru o ich vecnej legitímácii, keďže žalobám čiastočne vyhovelí a rozsudky nadobudli právoplatnosť. Ak by súd opätovne preskúmaval ich vecnú legitímáciu, o ktorej už bolo rozhodnuté, bola by popretá zásada právnej istoty ako súčasť práva na spravodlivý proces.

11. Navyše pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu, tak podľa nálezu Ústavného súdu ČR zo dňa 01.02.2006 sp. zn. I. ÚS 84/05: „Právni názor, že ústavní predpis sám o sobe vede k zániku (potlačení) vlastnického práva, je neudržiteľný, a to dokonca i ve svetle právneho režimu totalitného štátu z doby pred rokom 1989. Ústavní predpis sám o sobe není s to zasáhnout do konkrétních individuálních vlastnických vztahů, ale jako takový představuje toliko (ústavní) podklad pro následné rozhodnutí (ať již soudní, správní či jiné), jímž by v intencích prováděcího zákona vlastnické vztahy mohly být změněny (viz nález Ústavního soudu ze dne 18. května 2000, sp. zn. III. ÚS 307/99). Ústavní predpis sám o sobe není s to zasáhnout do konkrétních individuálních vlastnických vztahů, ale jako takový představuje toliko (ústavní) podklad pro následné (správní) rozhodnutí, jímž by v intencích prováděcího zákona vlastnické vztahy k následně zavodněným pozemkům jako individuálním správním aktem mohly být změněny.“ Ak je teda právne neudržateľné, aby ústavný zákon privodil zánik vlastnického práva, o to viac samotný zákon nemôže spôsobiť zánik vlastnického práva.

12. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného súd prvej inštancie poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 05.04.2018, sp. zn. 9 C 37/2016, ktorý uviedol: „Pre úplnosť sa súd vyjadrí ešte k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného, ktorá je daná. Podľa § 6 ods.2 zákona o štátnom podniku č. 111/1990 Zb. - Podnik koná v mene vlastníka majetku, ktorý spravuje podľa odseku 1, v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy; obdobne je oprávnený konať v mene štátu vo veciach, ak vlastnícke právo štátu je sporné. Otázka postavenia štátneho podniku v súdnom konaní bola riešená k dôvodovej správe k novele O.s.p. č. 273/2007 Z. z. - Od konania v mene štátu niektorou zložkou štátu na súde podľa § 21 ods. 1 treba odlišovať stav, keď nie štát, ale priamo zložka podľa osobitného predpisu je účastníkom konania. V uvedených prípadoch bude vecne legitimovanou osobou a účastníkom konania samotná zložka štátu. Označenie štátu popri zložke štátu v týchto prípadoch (napríklad SR - štátny podnik) je nadbytočné. V praxi takto napríklad pretrváva nejednotnosť označovania štátneho podniku. Podľa § 6 ods. 1 zákona 111/1990 Zb. o štátnom podniku "veci, s ktorými podnik hospodári sú v štátnom vlastníctve." To mnohokrát evokuje v účastníkoch konania uvádzať pri označovaní štátneho podniku aj štát, napríklad "SR - LESY Slovenskej republiky, štátny podnik." To však je nadbytočné, pretože podľa § 5 ods. 1 zákona o štátnom podniku "podnik je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov." Tu je vidno rozdiel oproti správe majetku štátu, kedy správca vykonáva právne úkony v mene štátu.“ Súd sa s týmto v celom rozsahu stotožňuje.

13. Proti uvedenému rozsudku podali odvolanie včas obe strany sporu. Žalovaný podal odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, g/, h/ CSP, a to v celom rozsahu proti všetkým trom výrokom napadnutého rozsudku, keď mal dôvodné pochybnosti ako o aktívnej vecnej legitímácii žalobkyne, tak aj o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného, pričom k aktívnej vecnej legitímácii uviedol, že dotknuté nehnuteľnosti boli zabraté na reguláciu vodného toku a sú reálne terénne súčasťou vodohospodársky významného vodného toku, pričom sa v rozsahu sporných parciel jedná o upravený vodný tok. Ako vyplýva aj z konštantnej judikatúry, vlastnícke právo k vodnému toku vyplýva priamo z Ústavy, a to čl. 10 ods. 1 Ústavy ČSSR č. 100/1960 Zb., na ktorú nadviazal aj čl. 4 Ústavy SR č. 460/1992 Zb., ako aj ustanovení § 31 a § 32 pôvodného zákona č. 138/1973 Zb. v nadväznosti na ustanovenie § 43 súčasného zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, pričom zápis v katastri nehnuteľnosti má len evidenčný charakter a tento zápis nemusí byť s ohľadom na vymedzenie vlastníctva k vodným tokom, v danom prípade hodnoverný. Sporné nehnuteľnosti tvoria umelé vodné koryto vodného toku, pričom s účinnosťou zákona č. 138/1973 Zb. o vodách, sa korytá vodných tokov stali ex lege majetkom štátu, a to v zmysle ustanovení čl. 10 ods. 1 Ústavy ČSSR č. 100/1960 Zb. v spojení s § 31 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách. Žalovaný zastával právny názor, že v danom prípade mohlo v minulosti dôjsť k legitímnemu

prechodu vlastníckeho práva na štát, aj napriek argumentácii súdu prvej inštancie s poukazom na českú judikatúru, ktorá nie je pre slovenské súdy záväzná.

14. Pokiaľ ide o otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, tento zastával tiež právny názor, že subjektom, ktorý by sa mal hypoteticky bezdôvodne obohacovať, by mala byť Slovenská republika a nie správca vodných tokov, a teda je daný nedostatok tejto pasívnej vecnej legitímácie žalovaného. V tejto súvislosti dal do pozornosti právnu úpravu ustanovení § 5 a § 6 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov, z ktorých je možné vyvodiť záver o nedostatku takejto vecnej legitímácie, nakoľko § 5 ods. 1 síce ustanovuje, že podnik vystupuje v právnych vzťahoch takisto vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov, avšak v ustanovení § 6 ods. 2 zákona dodáva, že podnik koná v mene vlastníka majetku, ktorý spravuje podľa ods. 1 v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy a obdobne je oprávnený konať v mene štátu vo veciach, ak vlastnícke právo štátu je sporné. Bez toho, aby bola označená skutočná strana sporu, ktorou je štát, a teda Slovenská republika, označenie strany sporu je nesprávne, keďže správca nekonal pred súdmi vo vlastnom mene, ale v mene štátu, nositeľom vecnej legitímácie by mal byť samotný štát.

15. S poukazom na ustanovenie § 21 OSP odvolateľ uviedol, že predmetné ustanovenie dnes už je prekonané novou právnou normou, avšak už v tomto čase sa dôsledne rozlišovalo medzi právnym režimom vecnej legitímácie v zmysle zákona č. 278/1993 Zb. Z uvedeného podľa žalovaného vyplýva, že gramatický výklad je v tomto smere relevantný vo vzťahu k určeniu vecnej legitímácie takýchto účastníkov, resp. strán sporu. Ak správca majetku nekoná vo vlastnom mene, ale v mene štátu má s poukazom na uvedené v konaní pred súdom vecnú legitímáciu štát a nie správca jeho majetku.

16. Zároveň žalovaný považoval za nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie, v ktorom mu priznal 21,02 % náhrady trov konania a vzhľadom na skutočnosť, že tento je priamo závislý od rozhodnutia súdu vo veci samej, ktorého správnosť napadol podaným odvolaním.

17. V rámci svojho odvolacieho návrhu žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie čo do výrokoch II., III., IV. (výrok IV. neexistuje - pozn. odvolacieho súdu) zmenil a žalobu zamietol a priznal žalovaného voči žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

18. Žalobkyňa podaným odvolaním napadla výroky II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP.

19. Podľa názoru žalobkyne na posudzovanú vec už nedopadá rozhodnutie Okresného súdu Prešov, č. k. 12C/79/2011-326 zo dňa 18.03.2014, týkajúce sa právneho predchodcu žalobkyne a žalovaného, z ktorého vyplýva, že predchodcovi žalobkyne bolo súdom priznané bezdôvodné obohatenie za užívanie sporných nehnuteľností za obdobie o. i. od 06.03.2013 do 04.02.2014 vo výške 1,24 eur/m²/pozemok/rok na základe znaleckého posudku č. XXX/XXXX K.. H.E. V., keďže tento znalecký posudok aj keď bol vypracovaný porovnávacou metódou vychádzal aj z vyjadrení realitných kancelárií, v ktorých realitné kancelárie vychádzali zo skutočností, že cez sporné pozemky tečie vodný tok a potom z tohto aj vychádzala nimi uvedená VŠH nájmu pozemkov v období od 01.03.2009 do 01.03.2001 a od 05.03.2011 do 05.03.2013. Ak by sme sa teda stotožnili s takto stanovenou VŠH nájmu, ktorá vychádzala že pozemok je na iný účel ako na umiestnenie vodného toku nevyužiteľný, žalovaný by bol vlastne zvýhodnený tým, že na pozemku právneho predchodcu žalobkyne postavil v minulosti bez jeho súhlasu neoprávnenú stavbu. Vo vzťahu k hodnote nájmu 4.285 eur/m²/pozemok/rok, z ktorej súd pri rozhodovaní vychádzal, považuje žalobkyňa za potrebné uviesť, že táto suma vychádza zo znaleckého posudku č. X/XXXX, vypracovaného K.. H. L., Z., na stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXXX - pozemok V.-X. Č.. XXX/XXX - orná pôda o výmere 1.296 m², kat. úz. T., pričom je potrebné zdôrazniť, že oceňovaná parcela V.-X. Č.. XXX/XXX nie je predmetom tohto konania. Túto skutočnosť skonštatoval samotný súd v 25. bode napadaného rozsudku, napriek tomu sa pri rozhodovaní opierať práve o znalecký posudok č. X/XXXX. Čo sa týka hodnoty nájmu nehnuteľností, z ktorej súd vychádzal, vo výške 3,87 eur/m²/pozemok/rok za rok 2017 v zmysle znaleckého posudku č. XXX/XXXX vypracovaného znalcom K.. R. Y., je nutné poznamenať, že týmto znaleckým posudkom znalec ocenil iba jednu zo štyroch parciel vo vlastníctve žalobkyne, ktorých užívanie je predmetom sporu v tomto konaní, a to parc. V.-X. Č.. XXX - orná pôda o výmere 235 m², nachádzajúca sa v kat. úz. T.. Pričom ostatné parcely, ktoré boli predmetom tohto znaleckého posudku, sú vo vlastníctve iných fyzických osôb, tzn. nie vo vlastníctve žalobkyne a žalobkyňa sa vo vzťahu k týmto pozemkom žiadnej

náhrady voči žalovanému ani nedomáha. Znaleckým posudkom č. XXX/XXXX znalec K.. Y. určil VŠH nájmu 14-tich pozemkov v dvoch katastrálnych územiach, pričom znalec vychádzal pri výpočte nájmu iba z troch nájomných zmlúv (pre jedno kat. územie), v ktorých alebo bola výška nájmu stanovená na základe VZN mesta T. č. X/XXXX alebo ak sa jednalo o prenájom pozemkov zo strany mesta. Pričom ani v týchto prípadoch o žiadny z pozemkov, ktoré mesto prenajalo tretím osobám, neprebíhala voľná súťaž, keďže prenajímatelia si nemali možnosť vybrať iného zmluvného partnera, ako práve jedného konkrétneho, a to mesto T.. S poukazom na uvedené skutočnosti má žalobkyňa za to, že nájomné zmluvy, na základe ktorých bol vypracovaný ZP č. XXX/XXXX znalcom K.. Y., nezodpovedajú obvyklému (tržnému) nájomnému v žalovanom období v danom mieste a čase. Vyššie uvedený znalecký posudok je však aj nepreskúmateľný, keďže ani jedna z nájomných zmlúv z ktorých znalec pri stanovení VŠH nájmu porovnávacou metódou vychádzal, nie je kompletná - celá. Z vyššie uvedených skutočností teda vyplýva, že v tomto konaní boli na preukázanie výšky nájmu - uplatneného nároku iba zo strany žalobkyne predložené také znalecké posudky, a to Technickej univerzity v Košiciach č. XX a č. XX, ktoré sa týkali všetkých pozemkov, ktorých užívanie je predmetom sporu a ktoré sú vypracované jedným z troch znaleckých ústavov v SR v odbore Stavebníctvo, a to Znalecký ústav Technickej univerzity v Košiciach, ktorý je podľa ust. § 19 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. špecializované vedecké odborné pracovisko, ktoré plní funkciu rezortného a metodického centra v oblasti znaleckej činnosti zapísanej v zozname a že znalecký ústav vykonáva znaleckú činnosť v obzvlášť obtiažnych prípadoch vyžadujúcich osobitné vedecké posúdenie. V tejto súvislosti žalobkyňa dodala, že v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR platí, že je potrebné rozlišovať medzi znalcom - fyzickou osobou a znaleckým ústavom, a to z dôvodu, že každý znalecký ústav má špecifické postavenie, keďže má zákonom ustanovené, že je špecializované vedecké a odborné pracovisko... rezortné a metodické centrum v oblasti znaleckej činnosti a preto v hierarchii znalcov má znalecký ústav nepochybne osobitné postavenie - vyššie a odbornejšie ako znalec - fyzická osoba. Žalobkyňa naďalej zastáva názor, že ňou predložený znalecký posudok Technickej univerzity v Košiciach č. XX zo dňa 06.07.2016, č. XX zo dňa 25.05.2017 a taktiež aj znalecký posudok č. X zo dňa 24.07.2018 vypracovaný K.. X. I., Z., relevantne zdôvodňujú výšku žalobou uplatneného nároku, nakoľko VŠH, tak ako je v týchto znaleckých posudkoch vypočítaná, je v súlade s vyhláškou č. 213/2017 Z. z., ktorou sa novelizovala príloha č. 3, časť E vyhlášky č. 492/2004 Z. z., podľa ktorej: „Pri stanovení všeobecnej hodnoty pozemku na účely vyporiadania vlastníckych práv k pozemku medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku sa pri hodnotení redukujúcich faktorov neprihliada na záťaž spôsobené vlastníkom stavby (napríklad stavba na cudzom pozemku a pod.).“ Z uvedeného teda podľa žalobkyne vyplýva, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil znalecké posudky vypracované Technickou univerzitou v Košiciach a K.. X. I., Z.. Ako neobjektívne, keďže práve naopak, tieto boli vypracované na základe zmlúv, ktoré boli dosiahnuté na trhu pri voľnej súťaži pri prenájme porovnateľných pozemkov, pričom znalci pri výpočte všeobecnej hodnoty nájmu postupovali správne, keď na ohodnocované pozemky nazerali ako na pozemky nezaťažené stavbami.

20. Na podporu svojich tvrdení žalobkyňa poukázala na judikatúru Najvyššieho súdu ČR vo veciach 28Cdo 2359/2012, 28Cdo 946/2013 s tým, že z vyššie uvedených rozhodnutí ako aj z ďalšej judikatúry týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov bez právneho dôvodu vyplýva, že obohatený je povinný vydať bezdôvodné obohatenie vo výške akú by musel vynaložiť ak by si chcel v danom mieste a čase podobný pozemok prenajať. To však znamená, že sa musí jednať o nezastavaný pozemok.

21. Rovnako mala žalobkyňa za to, že v danom prípade, pokiaľ sa týka náhrady trov konania je potrebné použiť vyslovenie § 255 ods. 1 CSP, teda je potrebné postupovať na základe zásady úspechu vo veci, nakoľko v danom prípade výška žalovaného plnenia v plnej miere závisí od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobkyňa má teda za to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania nesprávne právne posúdil vec, keď náhradu trov konania posúdil podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, pričom na danú vec je potrebné aplikovať ustanovenie § 255 ods. 1 CSP vychádzajúc zo skutočnosti, že žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu a požadované finančné plnenie záviselo od znaleckého posudku.

22. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch II. a III. a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že sa s ním v celom rozsahu nestotožňuje, nakoľko súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí posúdil námietky žalovaného spočívajúce v nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, ako aj nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobkyne a ich posúdenie následne náležite odôvodnil v napádanom rozsudku. Ďalej poukázala na skutkovo aj právne totožné veci vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12C/79/2011 a 36C/45/2008 jej právneho predchodcu, kde sa súde zaoberali aktívnou a pasívnou legitímáciou strán, kde zhodne dospeli k záveru o ich vecnej legitímácii. Ak by teda súd opätovne preskúmaval vecnú legitímáciu strán sporu, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté, bola by popretá zásada právnej istoty ako súčasť práva na spravodlivý proces a rovnako tak aj zásada legitímneho očakávania.

24. Na základe uvedeného mala žalobkyňa za to, že odvolacieho dôvody uvedené žalovaným v jeho odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie nemôžu privodiť žalovanému požadovanú zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže sú založené na nesprávnej interpretácii právnych predpisov v rozpore s ustálenou judikatúrou, a preto žalobkyňa žiadala odvolací súd, aby odvolaniu žalovaného nevyhovel.

25. K uvedenému vyjadreniu žalobkyne žalovaný svoje vyjadrenie nepodal.

26. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie osobami oprávnenými (§ 359 v spojení s § 360 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle ustanovení vyplývajúcich z § 369 a § 380 CSP s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke v spojení s § 219 ods. 1, 3 CSP a dospel k záveru, že odvolania strán sporu s výnimkou odvolania žalobkyne proti výroku trovách konania nie sú dôvodné.

27. Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

28. Podľa § 386 písm. b/ CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

29. Ust. § 359 CSP určuje subjektívnu podmienku prípustnosti odvolania tým, že právo podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie zveruje strane sporu, nie však každej strane, ale citovaným ustanovením priznáva toto právo len tej strane sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Neprospech sa spravidla prejavuje v neúspechu vo veci samej alebo rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre účastníka ujmu. Právo podať odvolanie nie je teda dané tej strane sporu, či tretej osobe (o ktorej právach bolo napadnutým rozhodnutím prípadne rozhodované), v neprospech ktorej rozhodnutie súdu nevyznelo, alebo ktorá týmto rozhodnutím nebola dotknutá na svojich právach. Posúdenie otázky, či v odvolaní napadnutý výrok z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyznel v prospech alebo neprospech odvolateľa, a teda či tento je oprávnenou osobou na podanie odvolania, alebo či odvolateľ je rozhodnutím súdu dotknutý na svojich právach, prislúcha odvolaciemu súdu.

30. Odvolací súd má za to, že výrokom, ktorým súd žalobu čiastočne nebol žalovaný nijako dotknutý na svojich právach, tento nie je v zmysle § 359 CSP subjektom, ktorý bol napadnutým rozhodnutím dotknutý a preto, že nie je oprávnený podať odvolanie voči napadnutému výroku, odvolací súd podľa § 386 písm. b/ CSP jeho odvolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti.

31. Tak ako to už uviedol odvolací súd vyššie, je pri svojom rozhodovaní viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), čím sa obmedzuje preskúmovacia právomoc odvolacieho súdu maximálne na tento rozsah a dôvody vymedzené v odvolaní s tým, že dôvody odvolania sú námietky uvedené odvolateľom podľa ust. § 365 a § 366 CSP.

32. Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávnom právnom posúdení bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

33. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom ako aj právnym posúdením dôvodnosti podaného nároku odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, ako aj správne právne vec posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie. K zásadným odvolacím námietkam strán sporu patrili u žalovaného nedostatok aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu a u oboch strán nesprávne skutkové zistenia, pokiaľ sa týka výšky priznanej náhrady bezdôvodného obohatenia. Ak súd prvej inštancie správne vychádzal z náležitého zistenia skutkového stavu, s tým, že žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľnosti parc. V.-X. Č.. XXX/X, XXX, XXX,XXX/X za obdobie od 11.08.2015 do 10.08.2017 u parcel č. XXX/X E. XXX a do 10.08.2017 u parcel č. XXX E. XXX. Súd prvej inštancie vychádzal z hodnoty nájmu vo výške 4.285,- eur/m² za rok 2015, 2016 a 3,87 eur/m² za rok 2017. Uvedenú hodnotu nájmu odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie taktiež považoval za primeranú, keď súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal s priloženými listinnými dôkazmi týkajúcimi sa stanovenia hodnoty nájmu, ktoré dôkazy náležite vyhodnotil v súlade so zásadami voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z ustanovenia § 191 ods. 1 CSP. Uvedená zásada vychádza z ústavného princípu nezávislosti súdov a znamená, že záver, ku ktorému sudca dospeje pri vykonaní dôkazov z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti, tak rozhodnutie je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Vyplývajú aj z čl. 15 základných princípov CSP. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu súdu pri hodnotení dôkazov, jeho hodnotiacia úloha musí zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a ako aj musieť byť preskúmateľná. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie náležite v zhode aj s ústavnou judikatúrou vyhodnotil dokazovanie za účelom zistenia všeobecnej hodnoty nájmu pozemkov vo vlastníctve žalobkyne za žalované obdobie, keď správne neakceptoval znalecký posudok vypracovaný Technickou univerzitou v Košiciach, ktorý vychádzal iba zo zmlúv predložených žalobkyňou, pričom žalovaný ako štátna organizácia ako aj iné obdobné štátne organizácie musia evidovať všetky zmluvy v centrálnom registri zmlúv, a teda nič nebránilo tomuto znaleckému ústavu alebo aj inej znaleckej organizácii zabezpečiť potrebné nájomné zmluvy za požadované obdobie v dostatočnom množstve, aj ak by mu mal ustáliť priemernú cenu nájmu pozemku v danej lokalite za žalované obdobie. Rovnaké závery sú aplikovateľné aj na znalecký posudok vypracovaný K.. X. I., Z., navyše vo väčšine u tejto znaleckej organizácie alebo tohto znalca sa jednalo o zmluvy uzatvorené na nájom pozemkov nachádzajúcich sa pod líniovými stavbami, parkovacími plochami, resp. inými zastavanými plochami, kde správne súd prvej inštancie konštatoval, že nepochybne hodnotou týchto nehnuteľností, a teda hodnota aj nájmu týchto nehnuteľností je vyššia ako hodnota nájmu nehnuteľností, na ktorých sa nachádza umelé vodné koryto. Ak by aj táto stavba neexistovala, nachádzal by sa na týchto pozemkoch neregulovaný vodný tok, čo má obdobný vplyv na hodnotu cien nájmu pozemkov, ktoré sa nachádzajú pod týmto vodným tokom.

34. Za nedôvodnú preto považoval odvolací súd podanú námietku žalobkyňou týkajúcu sa arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu napadnuté uznesenie spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, je jasné, zrozumiteľné, najmä preskúmateľné. Súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal so zisteným skutkovým stavom, jednotlivé dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcich z ustanovenia § 191 ods. 1 a v súlade s princípom právnej istoty vyplývajúcim z čl. 2 základných princípov CSP. Vzhľadom na iné rozhodnutie všeobecného súdu v obdobnej veci týkajúcej sa strán sporu za iné obdobie uplatneného nároku a z titulu bezdôvodného obohatenia, vo veci správne rozhodol ako aj správne vec posúdil.

35. Na zdôraznenie vyššie uvedených úvah odvolací súd uvádza, že znaleckým ústavom Technickej univerzity v Košiciach, na ktorý poukazovala žalobkyňa vo svojom odvolaní s tým, že mal z neho súd prvej inštancie vychádzať, nedošlo pri použití porovnávacej metódy k zohľadneniu odlišnosti porovnávaných pozemkov a ohodnocovaných pozemkov, pokiaľ sa týka druhu pozemku, jeho polohy, využitia, ale do porovnávania boli vybraté pozemky, ktoré nemali ani podobné vlastnosti s pozemkami, za ktoré žiadala žalobkyňa vydať bezdôvodné obohatenie. Je nepochybné, že pri určovaní všeobecnej hodnoty týchto pozemkov a hodnoty nájmu týchto pozemkov treba vychádzať z trhových cien, kde navyše pokiaľ sa týka žalobkyňou predložených zmlúv k tomuto znaleckému dokazovaniu vychádzal znalecký ústav z hornej hranice úrovne nájomného v danom katastrálnom území. Preto pokiaľ súd vychádzal zo znaleckého posudku K.. L. vypracovaného v inom konaní, ktorý však vychádzal z hodnoty nájmu porovnateľných pozemkov v identickej lokalite, bola takto stanovená všeobecná hodnota nájmu primeraná a objektívna v porovnaní s hodnotou tak ako to stanovil znalecký ústav. Navyše znalec K..

L. pri porovnávej metode vychádzal z rôznych zmlúv s rôznymi verejnoprávnymi subjektmi, t. j. so subjektami odlišnými od žalovaného, ktoré boli uzatvorené za rovnakých trhových podmienok ako s inými neštátnymi subjektmi a výška plnenia vychádzala striktne zo znaleckého posúdenia, čo má relevanciu pokiaľ sa týka objektivity týchto voľných vzťahov.

36. Vyššie uvedený záver nie je v rozpore ani s judikatúrou, ktorú uvádzala žalobkyňa v podanom odvolaní, kde zmluvy zohľadňovali trhovú hodnotu nájmu v danom mieste, čase a období, s tým, že žalobkyňa nijako konkrétne nešpecifikovala, ktorá z týchto zmlúv je nesprávna, resp. prečo je posudok K.. L. nesprávny, kde navyše aj nájomné zmluvy, ktoré sa týkajú priamo pozemkov pod vodnými tokmi, pokiaľ sa týka stanovenia výšky nájmu, neprekračujú hodnotu stanovenú K.. L., pričom tieto hodnoty stanovil na základe žiadosti vlastníkov týchto pozemkov, po jej akceptácii správcom vodného toku. Znalec L. ako aj znalec Y. vychádzali výlučne z pozemkov, ku ktorým došlo k uzatvoreniu nájomných zmlúv, na základe vzájomného konsenzu správcu vodného toku s vlastníkom pozemku, pričom v konaní nevyšla najavo žiadna okolnosť, z ktorej by vyplývalo, že majitelia pozemkov boli nútení za správcom toku stanovenú hodnotu tieto pozemky prenajať, resp. žeby tieto pozemky nemohli prenajať inému subjektu ako správcovi vodného toku.

37. Záverom preto môžeme konštatovať, že znalecký posudok Technickej univerzity v Košiciach pre porovnanie berie do úvahy nájomné zmluvy uzatvárané inými subjektmi na priestory majúce charakter nebytových priestorov, komunikácii, zväčša sa priamo nachádzajúcich v zastavanom území obce. Z týchto porovnaní zmlúv nevyplýva, žeby znalecký ústav bral do úvahy situáciu, o ktorú sa jedná v prejednávanej veci, keď nevychádzal ani z jednej zmluvy týkajúcej sa prenájmu pozemku, po ktorej preteká vodný tok, pričom v znaleckých posudok, na ktoré poukazoval žalovaný, resp. s ním predložených nájomných zmlúv vyplýva, že tieto sa priamo týkajú identických parciel rovnakého druhu nachádzajúcich sa pod alebo pri vodných zdrojoch v intraviláne a ktoré nie sú zastavané. Výška bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným na úkor žalobkyne má podľa odvolacieho súdu predstavovať sumu, za ktorú by si mohol prenajať pozemok za účelom vedenia vodného toku, keď žalobkyňa vo svojej žalobe nepreukázala, že parcely vlastnícky jej patriace, na ktorých je vodný tok, ktorý spravuje žalovaný, je podľa územnoplánovacej dokumentácie môže slúžiť na iné využitie. Podľa rozhodnutia NS SR, sp. zn. 8Cdo 186/2018 v súdnej praxi boli riešené viaceré prípady vydania bezdôvodného obohatenia titulom užívania cudzej nehnuteľnosti (pozemku) bez nájomnej zmluvy, či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec. Majetkovým vyjadrením prospechu získaného užívaním cudzej veci je peňažná suma, ktorá zodpovedá sumám vynakladaným v danom mieste a čase na užívanie veci i s prihladením na druh právneho dôvodu (zmluvného typu alebo vecného práva v cudzej veci), ktorým sa spravidla zakladá právo užívania vzhľadom na jeho obsah a spôsob, najčastejšie ide o nájomnú zmluvu, kedy sa výška náhrady porovnáva s obvyklou hladinou nájomného, ktoré by bol nájomca povinný platiť za normálnych okolností ak vec užíva na základe platnej nájomnej zmluvy. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke právo. Z rovnakých dôvodov nie je podstatné ani to, či a prípadne komu prináša užívanie stavby zisk. Poskytnuté plnenie je plnením bez právneho dôvodu a bezdôvodne sa teda obohatil ten, kto je vlastníkom stavby na cudzom pozemku a nie napr. jej nájomca. Je potrebné si uvedomiť, že pod užívaním cudzieho pozemku je potrebné v tomto prípade chápať jeho zastavanie cudzou stavbou (nie užívanie samotnej stavby). Pozemok žalobkyne bol teda (bez právneho dôvodu) užívaný tým, že mal na ňom žalovaný umiestnenú svoju stavbu a nie tým ako a kým bola táto stavba užívaná.

38. K námietke žalovaného pokiaľ sa týka aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu odvolací súd nie len že poukazuje na ustálenú a konštantnú rozhodovaciu prax už od platnosti predchádzajúceho procesného predpisu - občianskeho súdneho poriadku s tým, že s poukazom na § 6 ods. 2 zákona o štátnom podniku č. 111/1990 Zb. otázka o postavenie štátneho podniku v súdnom konaní bola riešená v dôvodovej správe k novele OSP č. 273/2007 Z. z. Od konania v mene štátu niektorou zložkou štátu na súde podľa § 21 ods. 1 treba rozlišovať stav kedy nie štát ale priamo zložka podľa osobitného predpisu je účastníkom konania. V uvedených prípadoch bude vecne legitimovanou osobou a účastníkom konania samotná zložka štátu. Označenie štátu popri zložke štátu v týchto prípadoch je nadbytočné. V praxi takto pretrvávajúcej nejednotnosť označenia štátneho podniku. V § 6 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb., veci s ktorými podnik hospodári sú v štátnom vlastníctve. To mnoho krát evokuje účastníkov konania uvádzať pri označovaní štátneho podniku aj štát, to je však nadbytočné, pretože podľa § 5 ods. 1 zákona o štátnom podniku je podnik právnickou osobou vystupujúcou v právnych vzťahoch vo svojom mene a

nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Tu je vidno rozdiel oproti správne majetku štátu, kde správca vykonáva právne úkony v mene štátu. Pasívna vecná legitímácia žalovaného je preto aj podľa odvolacieho súdu v prejednávanej veci daná.

39. V prejednávanej veci bolo nesporné, že dotknuté parcely vo vlastníctve žalobkyne sú parcelami, po ktorých preteká vodný tok spravovaný žalovaným. Vecná aktívna legitímácia žalobkyne bola tak bezpečne zistená s tým, že už v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/37/2016 bola bezpečne ustálená aktívna legitímácia právnych predchodcov žalobkyne, ktorí v prípade vodnej stavby úpravy koryta a rieky L. a úprava H. neboli upovedomení o zamýšľaných stavbách ani neboli súčasťou (správneho) konania, v ktorom mohli námietky plynúce z ich vlastníctva dotknutých pozemkov uplatniť. Ani právnym predchodcom a ani žalobkyňi vlastníctvo k uvedeným pozemkom nebolo (vyvlastnením) odňaté a stavby vodného diela, úpravy rieky koryta L. a úpravy H. boli na ich pozemkoch postavené bez ich súhlasu, teda v rozpore so zákonom. Napokon skutočnosť, že nedošlo k akémukoľvek odňatiu vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobkyne k dotknutým pozemkom, na ktorých sa nachádzajú tieto vodné stavby, preukazuje aj dedičské konanie, ktoré skončilo právoplatným rozhodnutím, z ktorého vyplýva vlastnícke právo žalobkyne k týmto pozemkom.

40. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu ČR vo veci 33Odo 23/2002. V danom prípade ide nesporné o konanie, kde je parcela vo vlastníctve žalobkyne neoprávnené užívaná Slovenskou republikou, v mene ktorej správu vodných tokov vykonáva žalovaný tým, že po týchto parcelách tečie vodný tok, pričom vodné toky sú vo výlučnom vlastníctve Slovenskej republiky. Takto stanovená aktívna a pasívna vecná legitímácia je preto nesporná a vyplýva, tak ako to uviedol odvolací súd vyššie, z ustálenej rozhodovacej praxe, nielen najvyšších súdnych autorít, ale aj súdov nižšej inštancie.

41. Vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva. Žalobkyňa v spore preukázala, že je vlastníčkou sporných nehnuteľností za obdobie uplatneného nároku z titulu vydania bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k dotknutým nehnuteľnostiam s tým, že táto skutočnosť nebola v spore ani sporná a vyplýva aj z predložených listinných dôkazov (listov vlastníctva, dedičských rozhodnutí). Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného odvolací súd uvádza, že tá je daná, a to v zmysle § 6 ods. 1, 2 v spojení s § 5 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb.,. Označenie žalovaného je v súlade so zápisom v obchodnom registri a v súlade aj s označením v zmysle § 135 ods. 2 CSP. Nedôvodnosť vnesenej námietky nedostatku vecnej legitímácie žalovaným súdy už opakovaně posudzovali s tým, že dospeli k záveru, že pasívna legitímácia žalovaného ako štátneho podniku, správcu vodného toku je daná.

42. Z týchto dôvodoch odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo veci samej ako vo veci správny v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1, 2 CSP. Odvolanie žalovaného proti výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, odvolací súd považoval za odvolanie podané neoprávnenou osobou v zmysle § 359 CSP, podľa ktorého platí, že odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Namietaný zamietavý výrok žalovaným nebol v jeho neprospech. Z tohto dôvodu odvolací súd v zmysle § 386 písm. b/ CSP odmietol odvolanie žalovaného proti zamietavému výroku ako podané neoprávnenou osobou.

43. Odvolací súd zmenil výrok rozsudku súdu prvej inštancie ohľadom náhrady trov konania, na ktoré bola zaviazaná žalobkyňa žalovanému, keď súd prvej inštancie vychádzal v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP z miery úspechu strán v spore. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci II. ÚS 399/2019 zo dňa 26.05.2020, kde o. i. Ústavný súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove v obdobnej veci vedenej pod č.k. 4Co/177/2018 z 30.07.2019, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý rovnako rozhodol v zmysle zásady úspechu a zaviazal sťažovateľa k náhrade trov konania. Ústavný súd vo svojom náleze o. i. konštatoval, že rozhodujúcim kritériom pri posudzovaní tejto veci je právna zodpovednosť, či v danom prípade výška plnenia požadovaného sťažovateľom závislá od znaleckého posudku, resp. od úvahy súdu, prípadne od oboch týchto faktorov alebo nie. Podľa názoru Ústavného súdu treba dať k tejto otázke za pravdu sťažovateľovi, keď je preukázané, že všeobecné súdy pri ustaľovaní výšky bezdôvodného obohatenia (pri ustanovení sumy na zapletanie ktorej bol žalovaný zaviazaný) vychádzali z troch rozličných znaleckých posudkov, pričom dva z nich predložil sťažovateľ a jeden zase žalovaný. Vo všetkých týchto znaleckých posudkoch bola výška bezdôvodného obohatenia ustálená pomere výrazne odlišnými sumami. Na tomto základe napokon všeobecné súdy vlastnou

úvahou dospeli k záveru, podľa ktorého za primeranú považovali takú výšku bezdôvodného obohatenia, ktorú žalovaný uznal, a ktorá sa preto rozsahom územia stala nespornou. Je preto celkom zrejmé, že meritórny rozsudok konania závisel od znaleckých posudkov ako aj (v konečnom dôsledku) od úvahy všeobecných súdov.

44. Ústavný súd v tomto smere konštatoval, že krajský súd dospel k záveru o aplikácii ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, čo znamená, že podľa jeho názoru v danom prípade výška plnenia nezávisle od znaleckého posudku, resp. od úvahy súdu. Tým je v podstate daná odpoveď na to, prečo sa neprikláňal k pôvodnej naznačenej možnosti posudzovať náhradu trov konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Z tohto hľadiska preto podľa Ústavného súdu nemožno hovoriť o tom, že by sa krajský súd v konečnom dôsledku odklonil od vlastného skoršieho právneho názoru vysloveného v zrušujúcom uznesení. Zároveň treba však poukázať na to, že krajský súd v odôvodnení konečného rozsudku nijako nevysvetlil, prečo bol toho názoru, že v danom prípade výška plnenia požadovaného sťažovateľom nezávisí ani od znaleckého posudku ani od úvahy súdu.

45. S poukazom na uvedené keď v prejednávanej veci rovnako ako tomu bolo vo veci, ktorá bola predložená Ústavnému súdu záviselo rozhodnutie od znaleckého dokazovania a od úvahy súdu, keď súd prvej inštancie odkazuje v odôvodnení svojho rozhodnutia na znalecké dokazovanie, pričom ani nová právna úprava Civilného sporového poriadku nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechov v konaní a nároku na náhradu trov v prípade, keď výška plnenia je závislá od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, pristúpil odvolací súd k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti o trovách prvoinštančného konania. Napokon nebolo by celkom spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou náhrad bezdôvodného obohatenia požadovať od žalobcu aby svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podcenil iba preto, aby nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobkyňho práva bolo zasiahnuté, t. j. že sa na jeho úkor žalovaný bezdôvodne obohatil a výška nemajetkovej ujmy je potom druhoradá a nadväzujúca. Z daného dôvodu preto už rovnako za aplikácii ustanovenia § 255 ods. 1 CSP dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňa bola úspešná čo do základu uplatneného nároku, a preto má nárok na náhradu trov konania prvoinštančného aj odvolacieho vo výške 100 %, avšak len s prisúdenou istinou, t. j. nie zo sumy, ktorú si uplatnila v žalobnom návrhu, ale ktorú jej priznal súd.

46. Rovnako je tomu tak aj v odvolacom konaní, kde odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, tak že žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 % z prisúdenou istiny, kde rovnako bola žalobkyňa v rámci odvolacieho konania úspešná, pokiaľ sa týka vecí samej (žalovaný neuspel so svojimi námietkami aktívnej a pasívnej legitímácie), s tým, že pri výške tejto náhrady bude súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP vychádzať z prisúdenou istiny.

47. Toto rozhodnutie vydal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).